

Góra Przemienienia

Tygodnik parafii Przemienienia Pańskiego w Sanoku

Góra Przemienienia nr 02 (233) 13 stycznia 2008r.

Syn Umiłowany

W czasie chrztu Jezusa w Jordanie dokonało się objawienie Jego tożsamości. „*To jest mój Syn umiłowany, w którym mam upodobanie*” (Mt 3,17) – takie są słowa tajemniczego głosu z nieba, który odezwał się w chwili wychodzenia Jezusa z wody. Nie ulega wątpliwości, że jest to głos Boga Ojca, który w połączeniu ze znakiem gołębiczy Ducha Świętego oraz osobą Jezusa ukazuje misterium całej Trójcy Świętej.

Tajemnicę chrztu Jezusa w Jordanie usiłowali wiele razy ukazać artyści. Jednym z pięknych obrazów ukazujących to wydarzenie jest wspólne dzieło **Andrea del Verrocchio i Leonarda da Vinci**. Tablica pochodzi z florenckiego klasztoru San Salvi, a obecnie znajduje się w *Galerii Uffizi* w tym mieście. Andrea del Verrocchio zaczął malować

obraz w 1470 roku, ale wkrótce przerwał pracę nad nim. Po kilku latach ukończył go terminujący u niego, młody, ale później bardzo słynny, Leonardo. To uczeń, który przerósł swego mistrza i podobno Verrocchio przerwał malowanie obrazu w chwili, gdy zdał sobie z tego sprawę. Niezależnie od tego, czy ten fakt jest do końca prawdziwy, jest to piękny obraz, który niesie ze sobą ważną teologiczną treść.

Na tle skalistego krajobrazu została ukazana stosunkowo wąska i płytka rzeka, w której stoją dwie postaci. Przedstawiony w centrum Chrystus jest ukazany jako pokorny Sługa Boży, z pochyloną głową i złożonymi rękami. Stoi on po kostki w wodzie, a ubrany jest jedynie w przepaskę na biodrach. Nad jego głową znajduje się ręka Jana Chrzciciela z naczyniem

chrzcielnym, z którego spływa woda. Sam prorok ukazany jest z boku; ubrany jest w dosyć obfitą szatę, ma surową, niemalże kościstą twarz pokutnika, a w lewej ręce trzyma umieszczony na długim drzewcu krzyż oraz taśmę z napisem „*Ecce Agnus Dei*” („Oto Baranek Boży”).

Obraz ukazuje nie tylko konkretne wydarzenie, ale niesie w sobie wiele treści teologicznych. Atrybuty, które trzyma Jan Chrzciciel, wyraźnie wskazują na misję Jezusa – krzyż to znak Jego męki, a banderola z napisem „*Baranek Boży*” wskazuje na to, że wypełni on zapowiedzi proroka Izaiasza i Jego ofiara będzie przebłaganiem za grzechy świata. Z lewej strony obrazu znajdują się dwa anioły, których obecność nadaje obrazowi kolorytu, ale także, przez obecność niebieskich duchów, potwierdza wyjątkowość wydarzenia. Bardzo ważny motyw to także ręce, które wyłaniają się z nieba i rozpościerają nad głową Jezusa. To **ręce Boga Ojca**, z których jakby wylatuje gołębicza Ducha Świętego i wzlataje nad głową Jezusa. Z jednej strony jest to znak **jedności całej Trójcy Świętej**, a drugiej ukazanie, kim jest Jezus. To wysłany przez Ojca Syn, który bierze na siebie zadanie zbawienia świata. „*To jest mój Syn umiłowany*” – zdają się „mówić” dłoń z niebios – który namaszczone Duchem Świętym wypełni doskonale wolę Ojca.

Podziwiając piękno dzieła sztuki, także i my możemy pogłębiać naszą wiarę w posłannictwo Jezusa Chrystusa. W chwili chrztu rozpoczyna się jego publiczna działalność, której kresem będzie męka na krzyżu i zmartwychwstanie. „*Syn umiłowany Ojca*” jest naszym Panem i Zbawicielem – niech ta prawda ożywia naszą codzienną wędrówkę ku zbawieniu.

Ks. Tomasz Grzywna

(Opisany obraz znajduje się na stronie tytułowej naszej gazetki)

Święto Chrztu Pańskiego 13.01.2008.

Ogłoszenia duszpasterskie.

1. Dzisiejsza niedziela kończy okres Bożego Narodzenia, choć kolędy tradycyjnie śpiewamy do 2 lutego.
2. We czwartek, 17 stycznia, przypada XI Dzień Judaizmu w Kościele Katolickim w Polsce. Tegorocznym tematem są słowa z Księgi Rodzaju: „Stworzył więc Bóg człowieka na swój obraz, na obraz Boży go stworzył: stworzył mężczyznę i niewia-

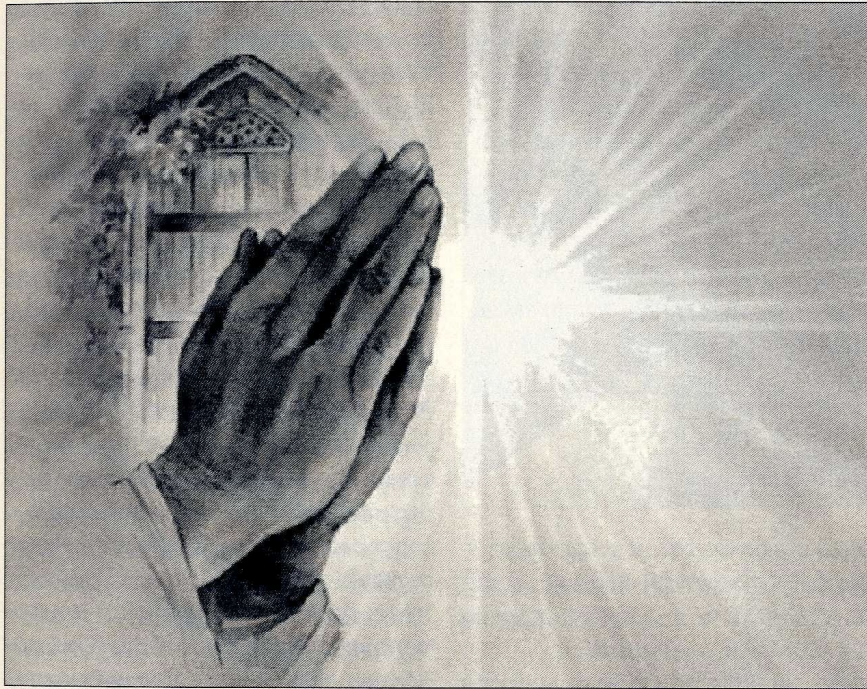
- stę” (1,27).
3. W piątek, rozpoczyna się Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan, który zakończy się świętem Nawrócenia św. Pawła Apostoła. Uczestnicząc w modlitwach o jedność wyznawców Chrystusa, można zyskać odpust zupełny. Hasłem tegorocznego Tygodnia Modlitw są słowa z Listu św. Pawła Apostoła do Tesaloniczan:

„Nieustannie się módlcie”. Zapraszamy do liczniejszego udziału we Mszach świętych, aby modlitwą wspierać dzieło jedności wyznawców Chrystusa.

4. W sobotę, 19 stycznia, wspomnienie św. Józefa Sebastiana Pelczara, patrona naszej archidiecezji. Zapraszamy do modlitwy w tej intencji.

5. Zakończyliśmy nawiedzanie domów i rodzin naszej parafii. Od dziś bowiem rozpoczynają się ferie szkolne. Wiele dzieci, młodzieży wraz z rodzicami wyjeżdża na wypoczynek. Od kilku lat nawiedzamy tylko połowę naszej parafii. Dziękujemy bardzo serdecznie za oczekiwane, życzliwe nas przyjmowanie, za obecność podczas której mogliśmy chwilę porozmawiać i pobłogosławić mieszkanie, pomodlić się w intencji domowników. Dziękujemy serdecznie za ofiary składane z racji kolędy i za gościnę. Niech Dobry Bóg wszystkim błogosławi, a Matka Boża wspiera swoją macierzyńską opieką.

6. W naszej parafialnej gazetce znajdują się artykuły dotyczące Dnia Judaizmu jak i Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan. Zachęcamy do lektury prasy katolickiej.

Intencje w tygodniu 14– 20.01.2008 r.

Poniedziałek, 14.01

- 6.30 + Eugeniusz Borek (pocz. greg.)
7.00 + Czesława (greg.)
7.30 1. + Jan i Agnieszka Łakus (greg.)
2. + Helena i Pantaleon Daniło
8.00 o zdrowie i błogosławieństwo Boże dla członków Róży św. Anny
18.00 + Jan

Wtorek, 15.01

- 6.30 + ks. Bronisław Szczupak 7 r. śm.
7.00 1. + Eugeniusz (greg.)
2. + Józef Michalewski
7.30 + Czesława (greg.)
8.00 + Adam, Franciszek
18.00 + Jan i Agnieszka Łakus (greg.)

Środa, 16.01

- 6.30 + Eugeniusz (greg.)

- 7.00 + Jan i Agnieszka Łakus (greg.)

7.30 + Zofia

8.00 + Maria Kędzierska 7 r. śm.

18.00 + Czesława (greg.)

Czwartek, 17.01

6.30 + Jan i Agnieszka Łakus (greg.)

7.00 + Eugeniusz (greg.)

7.30 + Czesława (greg.)

8.00 .....

18.00 + Kazimierz, Bronisława (f), Henryk

Piątek, 18.01

6.30 + Czesława (greg.)

7.00 + Eugeniusz (greg.)

7.30 + Bolesława (f) Wołoszyn; + Jan Wodziński

8.00 .....

- 18.00 + Jan i Agnieszka Łakus (greg.)

Sobota, 19.01

6.30 + Eugeniusz (greg.)

7.00 + Czesława (greg.)

7.30 + Jan i Agnieszka Łakus (greg.)

8.00 + Jerzy

18.00 + Stanisław Kot

Niedziela, 20.01

6.30 + Zofia

8.00 + Władysław, Stefania, Zofia

9.30 + Jan i Agnieszka Łakus (greg.)

11.00 za parafian

12.30 + Stanisław i Franciszka (f) Kociszewscy

16.00 + Czesława (greg.)

17.30 różaniec

18.00 + Eugeniusz (greg.)

Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan

Wprowadzenie do tematu Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan w 2008 roku Nieustannie się módlcie

Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan 2008 roku wiąże się z setną rocznicą powstania Oktawy Modlitw o Jedność Kościoła. W tle zmian terminologii leży historia rozwoju Modlitw o Jedność Chrześcijan. Niech krótkie spojrzenie na tę historię poprzedzi niniejsze wprowadzenie do rozważań. W drugiej części przedstawiono teksty biblijne i tematy wybrane na tegoroczny Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan.

Po niej następuje krótka refleksja na temat „duchowego ekumenizmu”, w ramach którego można łatwiej rozumieć modlitwy o jedność chrześcijan.

Ważna rocznica

Sto lat temu o. Paul Wattson, episkopalny (anglikański) ksiądz

i współzałożyciel Stowarzyszenia Męki Pańskiej w Graymoor (Garri-son, stan Nowy Jork, USA), wprowadził Oktawę Modlitw o Jedność chrześcijan, którą po raz pierwszy obchodzono 18-25 stycznia 1908 r. Sześćdziesiąt lat później, w 1968 r., Kościoły i parafie na świecie otrzymały po raz pierwszy materiały na Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan, które były przygotowane wspólnie przez Komisję „Wiara i Ustrój” Światowej Rady Kościołów i Sekretariat ds. Jedności Chrześcijan (Kościół Katolicki).

Dziś współpraca między anglikańskimi, protestanckimi, prawosławnymi i katolickimi Kościołami, parafiami i wspólnotami w przygotowaniu i świętowaniu tygodnia modlitw stała się znaną praktyką. Już sam ten fakt dobitnie potwierdza efektywność modlitw o jedność. Daje nam także prawo, by mówić o historii Tygodnia

Modlitw o Jedność Chrześcijan jako o jednym z sukcesów oraz przyczynie wielkiej radości i wdzięczności.

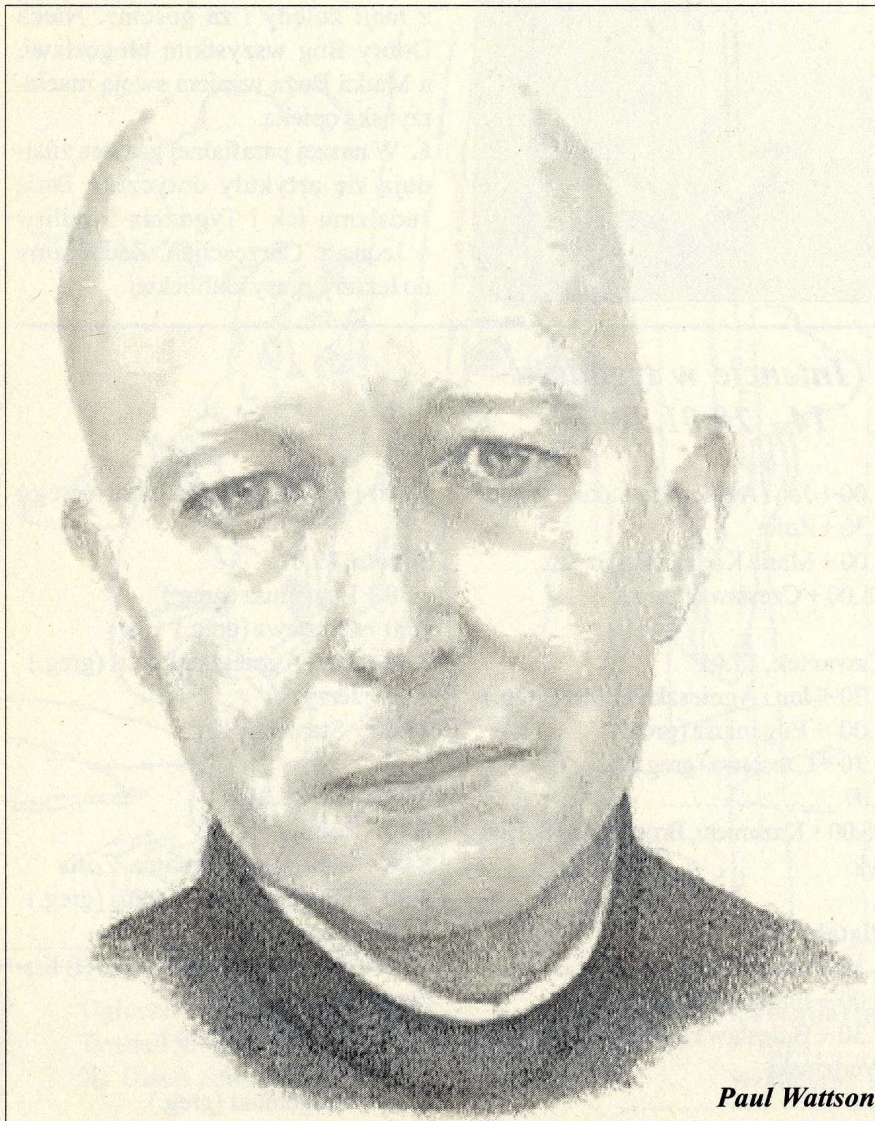
Inicjatywy poprzedzające Tydzień Modlitw

Przyglądając się historii tygodnia modlitw przy okazji wspomnienia tych dwóch rocznic, należy przede wszystkim podkreślić, iż modlitwa o jedność nie jest „wynalazkiem” minionego stulecia. Już Jezus modlił się do Ojca słowami: *Aby stanowili jedno* - chrześcijanie zaś posługiwali się tą modlitwą na wiele sposobów. Wśród istniejących podziałów chrześcijanie wszystkich tradycji modlili się ze świadomością ich zjednoczenia z modlitwą Chrystusa o jedność Jego uczniów. Tytułem przykładu można wskazać, iż starożytna codzienna liturgia Kościołów Prawosławnych zachęca wiernych do modlitwy o pokój i jedność wszystkich.

Inicjatywy poprzedzające Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan datuje się na połowę XIX w. Znaczenie i potrzeba modlitwy w ogóle, a zwłaszcza modlitwy o jedność wśród podzielonych chrześcijan, były podkreślane w wielu różnych ruchach i kręgach kościelnych - wśród nich warto wymienić Ruch Oxfordzki (Oxford Movement), Alians Ewangeliczny (Evangelical Alliance) i różne inicjatywy modlitewne kobiet. W swym Liście Pokoju do wszystkich lokalnych Kościołów Prawosławnych w 1902 r. ekumeniczny patriarcha Joachim III podkreślił, że jedność wszystkich chrześcijan jest *przedmiotem nieustannej modlitwy i pokornych błagań*.

Paul Wattson i Paul Couturier

Kiedy o. Paul Wattson wymyślił i wprowadził w życie ideę oktawy modlitw - postrzeganej jako początek Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan w takim kształcie, w jakim jest on obecnie obchodzony - widział jedność jako powrót różnych Kościołów do Kościoła Rzymskokatolickiego. To miało wpływ na wybór daty oktawy, tj. od 18 stycznia, który w rzymskokatolickim kalendarzu był wtedy świętem Katedry Piotra, do 25 stycznia - Święta Nawrócenia Pawła. Gdy Stowarzyszenie Męki Pańskiej zosta-

Paul Wattson

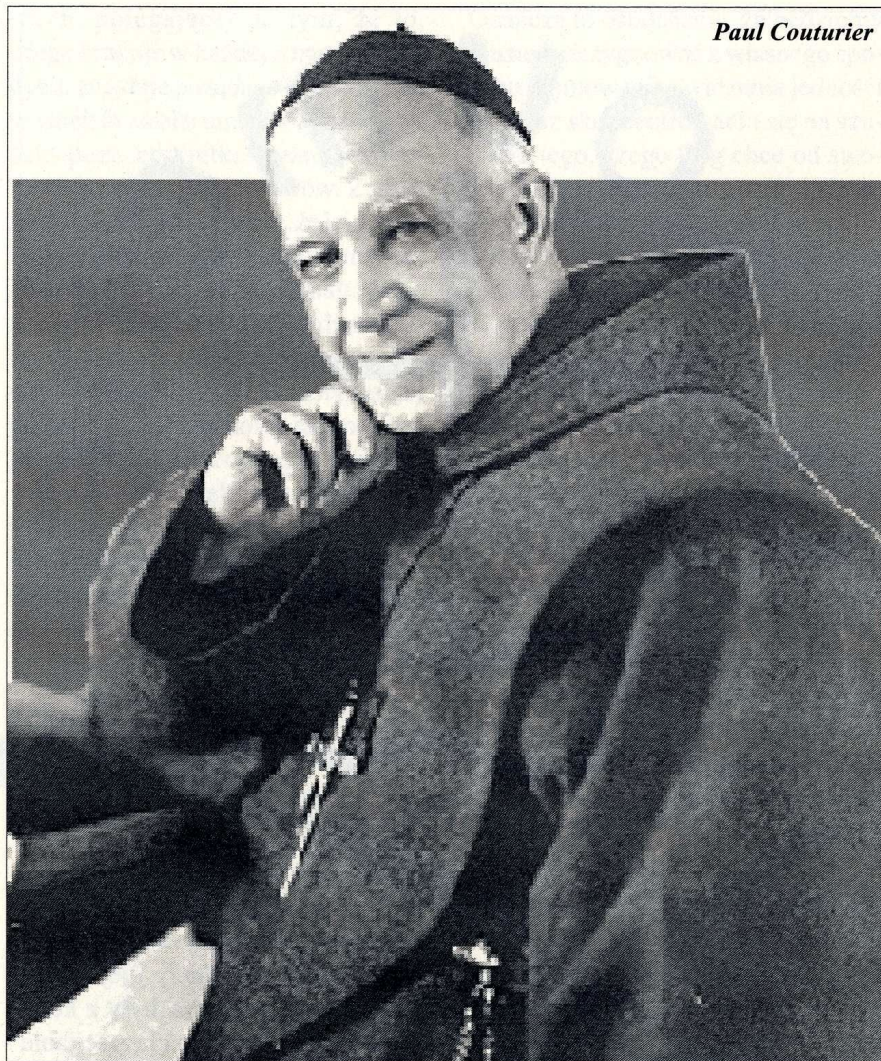
ło w 1909 r. włączone w struktury Kościoła Rzymskokatolickiego, papież Pius X udzielił oficjalnego błogosławieństwa oktawie jedności.

W połowie lat 30. XX w. o. Paul Couturier z Lyonu we Francji nadał nowy kierunek oktawie jedności. Od tego czasu obchody oktawy zaczęły się rozszerzać w całym Kościele Katolickim oraz w niewielkiej liczbie wspólnot anglikańskich, przychylnych jedności z biskupem Rzymu; jednakże to zbliżenie, z przyczyn teologicznych, zostało odrzucone przez wielu chrześcijan spoza Kościoła Rzymskokatolickiego. Ojciec Paul pozostawił daty 18-25 stycznia, ale zmienił nazwę na: Powszechny Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan, który w jego zamierzeniu miał służyć modlitwie o jedność Kościoła *tak jak chciał tego Chrystus*.

Ruch i Komisja „Wiara i Ustrój”

Możemy również wskazać inny nurt inicjatyw związanych z modlitwami o jedność chrześcijan, który także legł u początków Tygodnia Modlitw. W 1915 r. wydrukowano „Podręcznik Modlitw o Jedność Chrześcijan” dla Komisji Protestantckiego Kościoła Episkopalnego w Stanach Zjednoczonych dla Światowej Konferencji Wiary i Ustroju. Krótkie wprowadzenie kładło nacisk na potrzebę modlitw różnych wspólnot o jedność, przy czym nie było konieczne, by wspólnoty te były fizycznie zgromadzone w jednym miejscu na modlitwie. Nie było też oczekiwania co do tego, by *Kościoły liturgiczne, takie jak Kościół Rzymskokatolicki czy Święty Wschodni Kościół Prawosławny* korzystały z tych materiałów; chodziło raczej o to, by sięgnęły do swego bogatego dziedzictwa i źródeł modlitw o jedność chrześcijan.

Od 1921 r. Komitet Kontynuacji Pracy dla Światowej Konferencji Wiary i Ustroju publikował materiały na Oktawę Modlitw o Jedność Chrześcijan i sugerował, by korzystano z nich w czasie ośmiu dni kończących się Dniem Zesłania Ducha Świętego. W 1941 r. Komisja „Wiara i Ustrój” przesunęła wspomniane daty na styczni, tak by zbiegały się w czasie z inicjatywą katolicką; wszystko po to, by zachęcić chrześcijan do modlitw o jedność w tym samym czasie. Od 1958 r. materiały przygotowywane przez Komisję „Wiara i Ustrój” były

Paul Couturier

w dużej mierze koordynowane z materiałami Kościoła Rzymskokatolickiego przygotowywanymi w Lyonie, a od 1960 r. dyskutowano nad nimi już wspólnie - aczkolwiek odbywało się to w sposób dyskretny, gdyż te ekumeniczne wysiłki nie zyskały jeszcze oficjalnej aprobaty Kościoła Katolickiego.

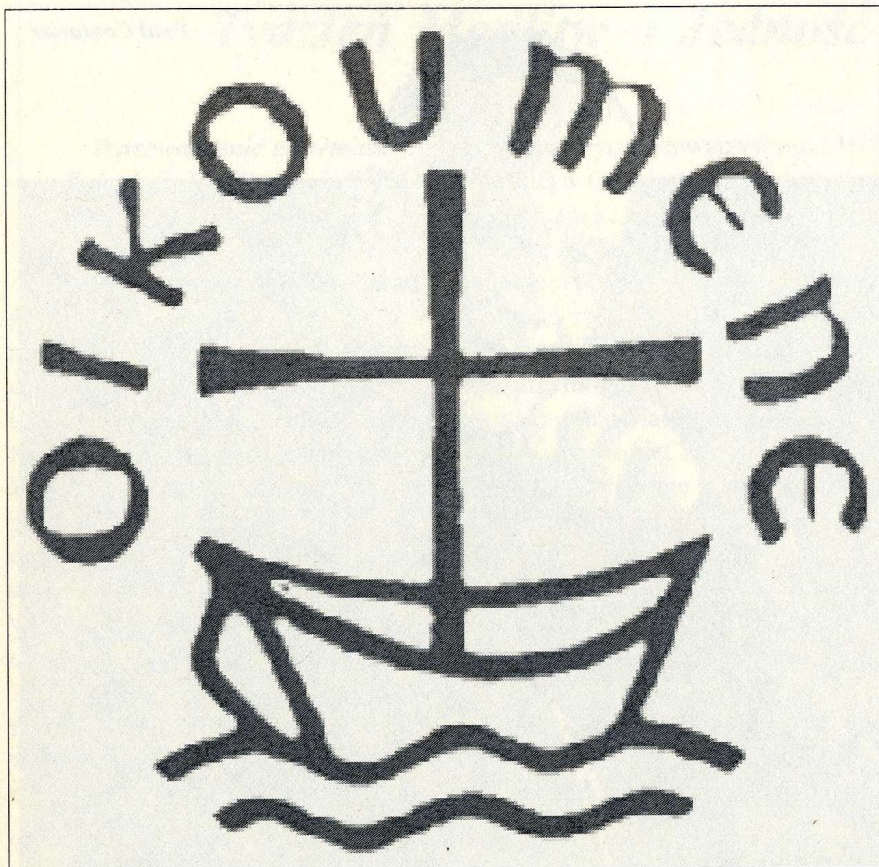
W kierunku wspólnego świętowania Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan

25 stycznia 1959 r. - w dzień zakończenia oktawy modlitw o jedność - papież Jan XXIII zwołał II Sobór Watykański, który energicznie wprowadził Kościół Katolicki do ruchu ekumenicznego. Sobór otworzył również drzwi do oficjalnej współpracy między Komisją „Wiara i Ustrój” Światowej Rady Kościołów a watykańskim Sekretariatem ds. Jedności Chrześcijan. W 1966 r. pracowano już wspólnie nad przygotowaniem Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan, co zakończyło się utworzeniem wspólnej grupy roboczej, której zadaniem było przygotowanie materiałów. W 1968 r. pierwsze dzieło tej grupy było gotowe. Począw-

szy od 1973 r., ekumeniczna grupa, corocznie z innej części świata, jest zapraszana do przygotowania wstępnego projektu materiału na Tydzień Modlitw, który później jest weryfikowany przez międzynarodową grupę przygotowawczą. Ten sposób modlitewnej wędrówki przez świat podkreśla prawdziwy ekumeniczny wymiar Tygodnia Modlitw. Ta długa historia wspólnych przygotowań i obchodów Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan doprowadziła ostatecznie w 2004 r. do wspólnej publikacji materiałów przez Światową Radę Kościołów i Kościół Katolicki.

Tekst z Pisma Świętego i temat wybrany na 2008 rok

Tekst na setny Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan zaczerpnięto z Pierwszego listu do Tesaloniczan. Słowa: *Nieustannie się módlcie* (1 Tes 5,17) podkreślają podstawową rolę modlitwy wewnątrz wspólnoty chrześcijańskiej, której członkowie wzrastają w relacji z Chrystusem i sobą nawzajem. Ten fragment jest jednym z serii „imperatywów” - wypowiedzi, w których św. Paweł zachęca wspól-

notę do przeżywania swej - pochodzącej od Boga -jedności w Chrystusie, do praktykowania tego, czym ta jedność jest w swej istocie: jedno ciało Chrystusa, w widzialny sposób widoczne w jednym miejscu.

Pierwszy List do Tesaloniczan, powstały w 50 lub 51 r. naszej ery. Zaliczany przez większość egzegetów do najwcześniejszych spośród znanych listów apostoła Pawła, odzwierciedla silne i głębokie stosunki między Pawłem a wspólnotą chrześcijańską w Tesalonice. Po prześladowaniach w Filipi - gdzie Paweł i jego towarzysze Sylas i Tymoteusz zostali zaatakowani przez tłum, pobici na zlecenie urzędników miejskich i wtrąceni do więzienia (Dz 17,1-9) - Paweł założył Kościół w Tesalonice w ciągu kilku tygodni i po nowych atakach na niego musiał wyjechać do Berei, a stamtąd do Aten (Dz 17,10-15). Z Kościołem w Tesalonice apostoł wiązał duże nadzieje; jego wzrost w wierze, nadziei i miłości, przyjmowanie Słowa Bożego mimo cierpienia oraz radość w Duchu Świętym - wszystko to wzbudzało w Pawle podziw i pochwałę (1 Tes 1,2-10). Mimo to Paweł był zatroskany. Pospieszne opuszczenie Tesaloniki nie dało mu czasu na skonsolidowanie pracy, którą rozpoczął, w związku z czym otrzymywał niepokojące doniesienia.

Niektóre problemy miały charakter zewnętrzny - dotyczyły one zwłaszcza prześladowań wspólnoty i jej członków (1 Tes 2, 14). Inne były z kolei wewnętrzne: niektórzy chrześcijanie z Tesaloniki zachowywali się w sposób typowy raczej dla otaczającej ich kultury, aniżeli tak, jak wymagały od nich warunki nowego życia w Chrystusie (1 Tes 4, 1-8). Niektórzy we wspólnocie stawiali pytania o tych, którzy zajmują stanowiska przywódcze i władcze, w tym sam Paweł (1 Tes 2, 3-7; 10); inni z kolei martwili się przeznaczeniem tych, którzy umierali przed powtórny przyjsciem Chrystusa. Czy nie będą mieli miejsca w królestwie Bożym? Czy obietnica zbawienia była dla nich - a może dla innych - pusta i nieważna (1 Tes 4,13)?

Obawiając się, że jego praca pójdzie na marne i *nie mogąc przeto dłużej tego znosić* (1 Tes 3,1), Paweł - nie mając możliwości powrotu - wysłał Tymoteusza do Tesaloniki. Tymoteusz wrócił z wieściami o silnej wierze i miłości wspólnoty oraz jej nieustającej lojalności wobec Pawła. Pierwszy List do Tesaloniczan był odpowiedzią apostoła na te dobre wieści, ale także wyzwania, stojące przed rosnącym Kościołem. W pierwszej kolejności pisał, by podziękować wspólnocie za jej wytrwałość w obliczu prześladowań. Po drugie - mimo

ulgi i radości płynącej z relacji Tymoteusza - rozpoznał przyczyny podziału wewnątrz Kościoła i w związku z tym odpowiadał na różne pytania, podnieszone wewnątrz wspólnoty: o osobiste zachowanie (1 Tes 4,9-12), przywództwo (1 Tes 5,12-13a) i nadzieję na wieczne życie w Chrystusie (1 Tes 4, 14-5, 11).

Jednym z głównych celów Pawła było umocnienie wspólnoty w jej jedności. Nawet śmierć nie zniszczy więzów, które ją jednoczą jako jedno ciało Chrystusa; Chrystus umarł i zmartwychwstał za wszystkich, tak by wraz z Jego przyjściem zarówno ci, którzy już odeszli, jak i ci, którzy jeszcze żyją, *razem z Nim żyli* (1 Tes 5,10). To właśnie przywiodło Pawła do sformułowania imperatywów w tekście (1 Tes 5,13b-18), które zostały wybrane spośród trochę dłuższej listy napomnień, by stworzyć biblijne podstawy na tegoroczny Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan. Fragment rozpoczyna się apelem Pawła do wszystkich członków wspólnoty: *Zachowujcie pokój między sobą* (1 Tes 5,13b) - pokój, który polega nie tylko na unikaniu konfliktu, ale jest również stanem harmonii, w której dary wszystkich wewnątrz wspólnoty przyczyniają się do jej lepszego funkcjonowania i wzrostu.

Uderzające jest, że Paweł nie oferował ani abstrakcyjnego teologicznego nauczania, ani też nie mówił o emocjach i uczuciach. Tak

jak w słynnym tekście o miłości, z 13 rozdziału Pierwszego Listu do Koryntian, wzywał raczej do określonych działań, rzeczywistych sposobów postępowania, przez które członkowie wspólnoty ujawnią swoje oddanie i odpowiedzialność za siebie nawzajem wewnątrz jednego ciała Chrystusa. Miłość ma się stać wyraźnie widoczna i być praktykowana.

Same imperatywy, *rzeczy, które należy czynić dla pokoju*, Paweł wymienia w sposób następujący: zapewnianie wsparcia dla wszystkich, zachęcanie bojaźliwych, pomaganie słabym, bycie cierpliwym dla wszystkich, nieodpłacanie złem za zło, lecz czynienie dobra sobie nawzajem i wszystkim, nieustanne radowanie się, nieustanna modlitwa, dziękczynienie w każdej sytuacji (1 Tes 5,14-18a). Wybrany fragment kończy się stwierdzeniem, że w czynieniu tego wszyst-

kiego spełnia się *wola Boża w Jezusie Chrystusie względem was* (1 Tes 5,18b).

Wezwanie: *Nieustannie się módlcie* (1 Tes 5,17) jest osadzone wewnątrz tej listy imperatywów. To podkreśla, że życie w chrześcijańskiej wspólnoty jest możliwe jedynie przez życie modlitwy. Co więcej, pokazuje, że modlitwa jest integralną częścią życia chrześcijan zwłaszcza wtedy, gdy starają się okazywać jedność, która jest im dana w Chrystusie -jedność, która nie ogranicza się do porozumień i formalnych deklaracji, ale znajduje odzwierciedlenie w dążeniu do pokoju, w konkretnych działaniach, które wyrażają i umacniają jedność w i e mych w Chrystusie i między sobą.

Modlitwa Chrystusa i Jedność Chrześcijan

Przez chrzest zobowiązujemy się do podążania za Chrystusem

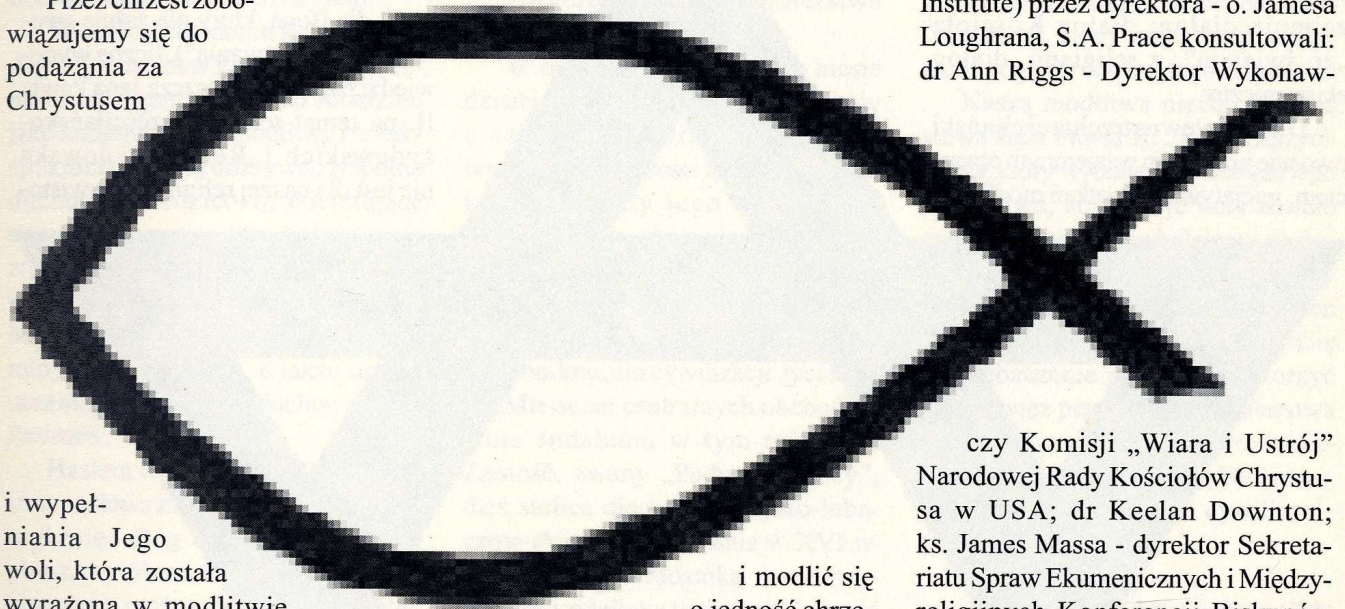
wych, polegającej na tym, że to, czego brakuje w każdej z naszych tradycji, znajduje pożądane uzupełnienie w innej; to z kolei umożliwia nam wyjście poza etykiety wyznaniowe - do Dawcy wszystkich darów. Zaskakujące w modlitwie jest to, że jej pierwsze efekty dotyczą nas samych. Nasze umysły i serca są kształtowane przez modlitwę wówczas, gdy szukamy możliwości przełożenia tej modlitwy na praktykę - rzeczywisty test jej prawdziwości. Duchowy ekumenizm prowadzi do uzdrowienia naszych wspomnień. Dzięki temu możemy wyjść ponad to wszystko, co nas dzieliło. Innymi słowy, celem duchowego ekumenizmu jest jedność chrześcijańska - nasza misja dla chwały Boga.

Skoro wierni mają podążać za Jezusem, muszą również pracować

Oznacza to ostatecznie, że będziemy musieli zrezygnować z własnego sposobu pojmowania i widzenia jedności na rzecz skoncentrowania się na szukaniu tego, czego Bóg chce od swoich wiernych. Nie oznacza to jednak, że mamy zrezygnować z samych siebie, z naszej indywidualności, gdyż jedność w sposób oczywisty wyraża się w różności. Jest to jedność w różnorodności, która odzwierciedla tajemnicę komunikacji w miłości, widzianej w Bogu.

Przygotowanie materiału na Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan w 2008 roku

Wstępne prace związane z przygotowaniem materiałów zostały wykonane w Ekumenicznym i Międzyreligijnym Instytucie Graymoor (Graymoor Ecumenical & Interreligious Institute) przez dyrektora - o. Jamesa Loughrana, S.A. Prace konsultowali: dr Ann Riggs - Dyrektor Wykonaw-

i wypełniania Jego woli, która została wyrażona w modlitwie o jedność po to, by inni przyszli i uwierzyli w Niego, jako Tego, który przyszedł od Boga. Modlitwa, która łączy modlitwę Jezusa o jedność stała się punktem odniesienia dla niektórych Kościołów jako wyraz duchowego ekumenizmu. Ta modlitwa jest intensywniejsza podczas Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan, ale musi przenikać całą naszą codzienność. Zdajemy sobie sprawę, że jedność chrześcijan nie może być owocem jedynie ludzkich starań, ale zawsze jest dziełem Ducha Świętego. Jako ludzie nie możemy tej jedności stworzyć czy zorganizować. Możemy ją jedynie otrzymać, jako dar Ducha Świętego, kiedy jesteśmy do tego przygotowani.

Duchowy ekumenizm staje się przyczyną wymiany darów ducho-

o jedność chrześcijańską. Jednak Kościoły mają różne wizje widocznej jedności, o którą się modlimy. Dla jednych pełna, widoczna jedność jest celem, który łączy Kościoły w powszechnym wyznaniu, uwielbieniu i sakramentach. Inne z kolei zwracają uwagę na dającą się pogodzić różnorodność z Kościołami pracującymi wspólnie nad przedstawieniem spójnego świadectwa dla świata. Jeszcze inne pojmują jedność jako niewidzialne więzy łączące nas z Chrystusem i z sobą nawzajem, ze szczególnym naciskiem na osobistą drogę życia wiary w świecie.

W tym kontekście modlitwa o jedność chrześcijan jest wyzwaniem. Jest to bowiem modlitwa, która skutkuje zmianą w naszej osobistej tożsamości, jak i w tożsamości naszego wyznania.

czy Komisji „Wiara i Ustrój” Narodowej Rady Kościołów Chrystusa w USA; dr Keelan Downton; ks. James Massa - dyrektor Sekretariatu Spraw Ekumenicznych i Międzyreligijnych Konferencji Biskupów Katolickich Stanów Zjednoczonych i Susan Dennis - prezydent i dyrektor wykonawczy Międzykościelnego Centrum w Nowym Jorku.

Wszyscy uczestnicy prac przygotowali specjalną notę z okazji setnej Rocznicy Oktawy Jedności Kościołów, która odbyła się w Graymoor w dniach 18-25 stycznia 1908 r.

Materiał, w obecnej formie, został opracowany podczas spotkania międzynarodowej grupy roboczej, reprezentującej Komisję „Wiara i Ustrój” Światowej Rady Kościołów oraz Papieską Radę do spraw Popierania Jedności Chrześcijan, które odbyło się w Graymoor (stan Nowy Jork) we wrześniu 2006 r.

Przygotował ks. Wawrzyniec Markowski Kościół Ewangelicko-Methodystyczny

XI Dzień Judaizmu

W Kościele Katolickim W Polsce

17.01.2008 r.

***Stworzył więc Bóg człowieka na swój obraz, na obraz Boży go stworzył:
stworzył mężczyznę i niewiastę (Rdz 1, 27)***

***Słowo Przewodniczącego
Rady Konferencji Episkopatu Polski
ds. Dialogu Międzyreligijnego***

Od czasu Vaticanum II, wśród zasadniczych opcji duszpasterskich Kościoła, takich jak: obrona życia, przeciwdziałanie ubóstwu, troska o pokój i sprawiedliwość społeczną, obrona praw człowieka, promocja kultury narodowej, szczególne miejsce zajmuje dialog; dialog Kościoła „ze światem”, z religiami, dialog ekumeniczny.

Dialog wewnątrzchrześcijański owocuje już dużym wzajemnym otwarciem, inicjatywami spotkań modlitew-

nie relacji międzyreligijnych naczelną rangę ma dialog z judaizmem. Jego istotnymi momentami konstytutyw-

nymi są: soborowa deklaracja *Nostra aetate* („Zgłębiając tajemnice Kościoła, ten święty Sobór pamięta o więzi, jaką został duchowo złączony lud Nowego Przymierza z potomstwem Abrahama. [...] według Apostoła [Pawła], Żydzi [...] pozostają umiłowanymi dla Boga, który nie żałuje swoich darów i wezwania”), liczne wypowiedzi papieży, zwłaszcza Jana Pawła II, na temat relacji chrześcijańsko-żydowskich („Religia żydowska nie jest dla naszej religii rzeczywiście-

nych, działalnością charytatywną, pracą wspólnych komisji teologicznych wraz z przełomowymi deklaracjami doktrynalnymi.

W ramach dialogu międzyreligijnego bezprecedensową w dziejach Kościoła inicjatywą było zwołanie przez Jana Pawła II do Asyżu przedstawicieli różnych religii i wyznań na modlitwę o pokój. Jednak na płaszczyż-

nością zewnętrzną, lecz czymś wewnętrznym. [...] Jesteście naszymi umiłowanymi braćmi i - można powiedzieć - naszymi starszymi braćmi” - Rzym-synagoga 1986), nawiedzenie rzymskiej synagogi oraz instytutu Yad Vashem w Jerozolimie, a także wizyta Benedykta XVI w Auschwitz, wizyta w synagodze w Kolonii oraz wypowiedzi podczas spotkań z Żydami

(„Musimy się wzajemnie szanować i kochać także w tym, i zwłaszcza w tym, co nas od siebie odróżnia ze względu na nasze najgłębsze przekonania religijne” - Kolonia-synagoga 2005).

Papież Benedykt XVI wielokrotnie wyrażał wolę kontynuowania dzieła podjętego przez poprzednika, aby chrześcijanie i wyznawcy judaizmu dawali „coraz bardziej przekonujące wspólne świadectwo o Jednym Bogu i Jego przykazaniach, o świętości życia, o poszanowaniu godności, o prawach rodziny i o potrzebie budowania świata opartego na sprawiedliwości, pojednaniu i pokoju, dla dobra przyszłych pokoleń” (w 40. rocznicę *Nostra aetate*): Papież dodaje: „Dialog żydowsko-chrześcijański musi trwać, aby wzbogacać i pogłębiać istniejące już więzi przyjaźni”.

W duchu Vaticanum II i „w duchu Asyżu” Ksiądz w Polsce już od jedenastu lat organizuje Dzień Judaizmu jako szczególnie ważne wydarzenie, które pozwala odkrywać wspólne duchowe dziedzictwo, obejmujące uznanie przez chrześcijan i wyznawców judaizmu Abrahama za Ojca wiary, odwoływanie się do nauki Mojżesza, zwłaszcza w nauczaniu moralnym do Dekalogu, a także do nauczania proroków, a w duchowości do Psalmów.

Hasłem tegorocznego Dnia Judaizmu są słowa z Księgi Rodzaju: „Stworzył więc Bóg człowieka na swój obraz, na obraz Boży go stworzył: stworzył mężczyznę i niewiastę”

(Rdz 1, 27). Odnosząc refleksję nad tajemnicą człowieka do biblijnego opisu stworzenia, podzielamy prawdę, że Bóg stwarzając człowieka „na swój obraz” obdarzył go transcendentną godnością. Za Psalmistą wyrażamy podziw dla Stwórcy za koronę stworzenia jaką jest człowiek, którego uczynił „nie wiele mniejszym od istot niebieskich, chwałą i czcią go uwiecznił” (Ps 8).

Przed Bogiem „wszyscy, mężczyźni i kobiety, mają tę samą godność, niezależnie od ich przynależności narodowej, kulturowej czy religijnej” (Benedykt XVI). Zadaniem więc wierzących w Boga jest szacunek dla każdego życia, od poczęcia do naturalnej śmierci, gdyż to życie jest świętym darem Boga samego. W konsekwencji, kolejnym zadaniem jest budowanie wspólnoty braterstwa z drugim człowiekiem.

W obliczu zagrożeń, jakie niesie dzisiejsza cywilizacja wobec prawdy o człowieku, degradując jego byt do ram teraźniejszości ziemskiej i redukując niekiedy jego egzystencję do przedmiotu „użyteczności społecznej”, wyznawcy judaizmu i chrześcijanie mają być głosem samego Boga i świadkami Bożej prawdy o człowieku w budowaniu cywilizacji życia.

Miejszem centralnych obchodów Dnia Judaizmu w tym roku jest Zamość, zwany „Padwą Północy”, dziś stolica diecezji zamojsko-lubaczowskiej. Od powstania w XVI w. miasto to było mozaiką narodowościową i wielowyznaniową. Licznie

zasiedlali je Żydzi sefardyjscy. Po tamtym życiu pozostało niewiele śladów. Najbardziej wymownym śladem żydowskiej społeczności pozostaje cmentarzysko popiołów po Żydach zamordowanych i spalonych w obozie zagłady w Bełżcu w liczbie ponad 600 tysięcy. W obozie tym zginęło też „wielu Polaków z pobliskich miejscowości i ze Lwowa, głównie za pomoc udzielaną Żydom” (NEP PWN). Niemym świadkiem dawnej świetności kulturowej i religijnej Żydów zamojskich jest późnorennesansowa synagoga. Czeką na swoje nowe przeznaczenie.

Męczeńska ziemia zamojska woła o modlitwę i pamięć o ofiarach Shoah, jak i martyrologium Polaków. Tu winniśmy wołać w duchu papieskich zawołań: nigdy więcej wojny i zadawanej śmierci, nigdy więcej nienawiści rasowej, nigdy więcej antysemityzmu i pogardy dla drugiego człowieka.

Naszą modlitwą niech się staną słowa Jana Pawła II: „Boże naszych ojców, który wybrałeś Abrahama i jego potomstwo, aby Twoje imię zostało zanesione narodom; boleję głęboko nad postępowaniem tych, którzy w ciągu dziejów przysporzyli cierpień tym Twoim synom, a prosząc Cię o przebaczenie pragniemy stworzyć trwałą więź prawdziwego braterstwa z ludem przymierza” (Dzień Przebaczenia 2000). Boże, daj nam mądrość i moc, byśmy razem budowali cywilizację życia i miłości!

ks. Mieczysław Cisko

Styczeń 2007

01 – **W IMIĘ BOŻE przeżywając UROCZYSTOŚĆ ŚWIĘTEJ BOŻEJ RODZICIELKI MARYI** rozpoczęliśmy **NOWY ROK PAŃSKI 2007**. Po Mszy świętej o godzinie 12:30 wystawienie Najświętszego Sakramentu i adoracja do godziny 16:00. Kolęda u naszych Sióstr i księdza prałata Adama Sudoła. Pogoda deszczowa.

02 – Ks. Rafał Śliwa wrócił z Zagrzebia ze Spotkania Młodych; Trwa wizyta duszpasterska.

03 – W mediach wielki rwetes co do osoby ks. abpa Stanisława Wielgusa przed jego ingresem do katedry warszawskiej. Jest on posądzany o współpracę ze SB. Dziennikarze wyciągają różne dokumenty, lżą, ośmieszają, pastwią się nad nim jako ofiarą komunistycznego zniewolenia. Wszędzie słychać jakiś diabelski chichot. Oprawcy siedzą cicho, pobierają wysokie emerytury i śmieją się. Czyż to jest sprawiedliwość?

04 – W Nowym Roku pierwszy wykład w PWSZ (ks. A. Skiba). Plebanię nawiedziły z kolędą dzieci z Ochronki.

05 – „Istnieją liczne, istotne dokumenty potwierdzające gotowość świadomej i tajnej współpracy ks. Wielgusa z organami bezpieczeństwa SB” – orzekła Komisja Kościelna badająca sprawę ks. abpa S. Wielgusa. Trwa ogromne, przykre zamieszanie, potworne rzucane na ludzi Kościoła. Arcybi-

skup przyznał się do „uwikłań” ze Służbą Bezpieczeństwa, wyraził skruchę i prosił o przyjęcie go. Zdaniem komentatorów te przeprosiny i przyznanie się do winy są nieco spóźnione. Arcybiskup twierdzi, że do współpracy został zmuszony groźbami.

W SP Nr 2 finałowy koncert kolęd dzieci z Ochronki i SP Nr 2.

07 – Dziś miał się odbyć ingres do katedry warszawskiej księdza abpa Stanisława Wielgusa. Wobec ujawnienia jego współpracy ze SB i nagonką prasową, Arcybiskup zrezygnował z objęcia tej diecezji. Benedykt XVI przyjął jego rezygnację. Trwa szatański chichot.

Oplątek dla grup parafialnych. Cały dzień leje; jest ciepło.

08 – Sala Herbowa Urzędu Miasta: spotkanie zorganizowane przez burmistrza Wojciecha Bleharczyka w sprawie wsparcia finansowego dla naszego szpitala. Byli obecni księża: F. Kwaśny, P. Buk, S. Ruszała, o. Jacek i A. Skiba.

Nie milkną głosy rezygnacji ks. abpa S. Wielgusa z objęcia metropolii warszawskiej, który przeżywa swój Wielki Piątek. Dziennikarze już od wczoraj wyciągają kolejnego współpracownika SB, nieżyjącego już od dawna, ks. bpa Jerzego Dąbrowskiego. Czemu to ma służyć, skoro on już nie żyje? To zaplanowana akcja niszczenia ludzi Kościoła. Media szeroko także rozpisują się i mówią

o ks. inf. Januszu Bielańskim, proboszczu katedry wawelskiej. Ks. kard. S. Dziwisz przyjął jego rezygnację.

09 – Oplątek w Puchatku zorganizowany przez byłych żołnierzy Armii Krajowej. Nie było nikogo z przedstawicieli miejscowej władzy.

Ks. Prymas oświadczył, że ks. abp S. Wielgus musiał ustąpić wobec nagonki prasowej.

10 – Ciepło, wiosennie, bez proszku śniegu. Telewizja miejscowa zaproponowała transmisję Mszy świętej z naszego kościoła. Oplątek w Radzie Powiatu.

12 – W Warszawie odbyło się nadzwyczajne posiedzenie KEP w sprawie lustracji księży, a głównie biskupów. Będzie specjalny list do odczytania.

13 – Msza święta koncelebrowana (ks. Piotr Buk i ks. A. Skiba – kaznodzieja) dla PIS-u z pobłogosławieniem oplątków.

14 – czytaliśmy List Episkopatu dotyczący lustracji duchownych, a co wynikało z przypadku ks. abpa Stanisława Wielgusa. List był bardzo wyważony, ukazujący podłoże jego postawy jakim był system totalitarnego zniewolenia.

Blizne: oplątek dla Akcji Katolickiej poprzedzony Mszą świętą pod przewodnictwem ks. abpa Józefa Michalika, który w kazaniu wiele czasu poświęcił sytuacji Kościoła w Polsce na przykładzie ks. abpa S. Wielgusa. Współkoncelebranci: F. Kwaśny, S. Wawrzekiewicz, K. Kaczor, J. Niznik, Z. Trojnar, W. Przepadło, J. Krupiński, A. Surowiec, S. Owoc TJ, A. Skiba oraz któryś z ojców Franciszkanów.

17 – Zakończenie kolędy.

18 – Sanocki Dom Kultury: Jasełka dzieci z Ochronki.

19 – Huraganowe wiatry zabiły w Polsce 6 osób!

20 – Zespół Szkół Ekonomicznych – oplątek dla Emerytów, Rencistów i Inwalidów. SDK – wernisaż dra Władysława Galeja, lekarza, z zamiłowania fotografika.

21 – W parafii koncert SOULU i SOULIKÓW; w SDK koncert kolęd w wykonaniu m. in. naszego dawnego chóru ADORAMUS. W czasie

świętecznym chór ten u nas nie wystąpił.

23 – Nawiedziny Księży w dekanacie.

24 – Ks. Proboszcz otrzymał książkę autorstwa Witolda Poliszczuka „Dowody zbrodni OUN i UPA”, Toronto 2000, ss. 780.

27 – Opłatek w „Rolniku”.

Ks. kard. S. Dziwisz wydał książkę budzącą wielkie zainteresowanie „Świadectwo”, poświęconą Janowi Pawłowi II.

28 – Spotkanie Rady Parafialnej.

29 – „Górnik” – prezentacja książki „Kryptonim AGRESOR. Książka prałata Adam Sudoł w dokumentach Służby Bezpieczeństwa”, na którą przybyło wiele osób.

30 – Zima zaczyna dawać znać o sobie. Napadało już sporo śniegu.

31 – Przedstawiciele Grup Parafialnych, a głównie Neokatechumenat, przystąpili do odnowy sali bibliotecznej (malowanie, położenie paneli podłogowych, lamp oświetleniowych, drzwi do szaf z książkami).

Luty 2007

01 – Zakończone zostały prace związane z renowacją sali bibliotecznej.

07 – W kościele została zdjęta kopia nad amboną, aby poddać ją gruntownej konserwacji łącznie z całą amboną. Prace wykonują panowie konserwatorzy: Andrzej Szczepkowski i Jerzy Wojtowicz, którym pomaga pan Stanisław Dorotniak.

09 – Wspomniani konserwatorzy odnowili i wyzłocili gablotki wotywnie znajdujące się w prezbiterium.

12 – Telewizja kablowa zobowiązała się do niedzielnych transmisji Mszy świętych z naszego kościoła.

14 – Odpust w Dudyńcach z udziałem ks. A. Skiby. Sumę celebrował i kazanie wygłosił ks. Bronisław Wyczawski, dyrektor Caritasu w Rajskim.

15 – Telewizyjne „Wiadomości” przekazały sensacyjną informację, że ks. abp Józef Michalik był zarejestrowany jako tajny współpracownik o pseudonimie „Zefir”. Miało to być w latach 1975 – 1978. Ks. Arcybiskup nie podpisał jednak żadnego zobowiązania, a w wywiadzie telewizyjnym oświadczył, że czuje się bardzo dotknięty, odarty z godności, i choć ma wiele wad i grzechów, to jednak tajnym współpracownikiem nigdy

nie był.

16 – Dziekańska wizytacja w Nowosielskach i Pielni.

19 – Warszawa – siedziba Wyższego Seminarium Duchownego: Spotkanie Rady Programowej dotyczące Unii Apostolskiej Kapłanów. Było dwunastu kapłanów, w tym dwaj księża biskupi: Paweł Socha i Bernard Bernacki. Spotkanie prowadził krajowy dyrektor UAK – ks. Tomasz Rusiecki, z Kielc.

22 – Gimnazjum Nr 2: Komenda Hufca ZHP Ziemi Sanockiej zorganizowała Spotkanie Harcerskich Pokoleń. Było to spotkanie poświęcone Zbigniewowi Czekańskiemu (1907 – 1941). Z kapłanów byli obecni: A. Sudoł i A. Skiba.

23 – SDK; Sesja naukowa poświęcona arcybiskupowi Grzegorzowi z Sanoka, podczas której zostało wygłoszonych siedem referatów, głównie profesorów krakowskich uczelni.

24 – Wyjazd z profesorami UJ i PWSZ w Sanoku do Lwowa, do katedry, gdzie ks. A. Skiba odprawił Mszę świętą. Po katedrze i Lwowie (po kościele ojców dominikanów, starym mieście, katedrze ormiańskiej, Operze Lwowskiej (Teatr Narodowy) oprowadzał p. Jerzy Smirnow. Brali w tym udział profesorowie: Jerzy Wyrozumski, Feliks Kiryk, Krzysztof Baczkowski, dr hab. Stanisław A. Sroka, dr Tomasz Graff, dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Sanoku mgr Leszek Puchała, dyrektor Zespołu Szkół Nr 2 mgr Marian Kuzicki, radny Józef Krynicki i pilot Wojciech Węgrzyn wraz z piszącym te słowa.

25 – W parafii ks. Artur Janiec z Łańcuta głosił kazania i zbierał ofiary na odnowę spalonego kościoła w Leszczawce, w jego rodzinnej parafii. Kazania pasyjne podjął w tym roku ks. Ireneusz Drewniak.

26 – Dudyńce: egzamin młodzieży przed bierzmowaniem.

27 – Ks. A. Skiba rozpoczął cykl katechez przedmałżeńskich w naszym kościele. Na pierwsze spotkanie przyszło ponad 80 osób z różnych miejscowości. Trudu głoszenia katechez podjęli się wszyscy księża pracujący w parafii.

Marzec 2007

01 – Dekanalne spotkanie kapłańskie z udziałem wszystkich Księży.

PWSZ – otwarcie wystawy prac pedagogów Instytutu Wychowania

Artystycznego Zakładu Edukacji Plastycznej. Ukazała się nasza gazетка poświęcona arcybiskupowi Grzegorzowi z Sanoka.

02 – P. Jan Krawiec przymocował na kościele tablicę informacyjną, że kościół nasz jest obiektem zabytkowym.

03 – Przemyśl – WSD – Czytelnia czasopism: posiedzenie Rady Kapłańskiej. Ks. bp Kazimierz Nycz metropolitą Warszawy. Adam Małysz na mistrzostwach świata w Sapporo zdobył złoty medal w skokach narciarskich.

04 – Ks. bp Adam Szal w naszym kościele udzielił sakramentu bierzmowania naszej i franciszkańskiej młodzieży, a po południu w kościele Chrystusa Króla młodzieży pozostałych parafii dekanatu, za wyjątkiem Dąbrówki. U nas było 175 osób, a u Chrystusa Króla – 354.

05 – Wizytacja dziekańska w Trepczy, Mrzygłodzie i na Dąbrówce.

07 – Sala Herbowa Urzędu Miasta: 15-lecie działalności Fundacji Zdrowia na Rzecz Szpitala w Sanoku.

Początek rekolekcji dla dzieci ze SP Nr 2. Prowadzi – ks. **Bronisław Wyczawski** z Rajskiego.

Wizytacja dziekańska w Pisarowcach, Bukowsku, Dudyńcach i Nowotańcu.

08 – Została odzłoconą korona zdobiąca skronie Figury Matki Bożej Fatimskiej. Jest to ofiara jednego z Parafian. Dziekańska wizytacja parafii franciszkańskiej.

09 – Zostały oprawione duplikaty ksiąg zaślubionych w latach 1995 – 2004. Zakończyły się rekolekcje SP Nr 2. Bardzo dobrze zaprezentowała się Szkoła, nauczyciele, którzy towarzyszyli dzieciom. Wielką w tym zasługą także katechetek: s. Ireny Paluch i p. Elżbiety Sobolewskiej oraz ks. Tomasza Grzywny.

Dąbrówka – Dziekańska wizytacja.

10 – Przemyśl – archikatedra: adoracja Najświętszego Sakramentu (ks. Waław Partyka) oraz Dom Biskupi – kongregacja dziekańska połączona z imieninami naszego metropolity, ks. abpa Józefa Michalika. Życzenia składał ks. bp Marian Rojek.

12 – Rozpoczęły się rekolekcje dla I LO. Prowadzi je ks. **Łukasz Hudak**, wikariusz z Majdanu Sieniawskiego.

13 – Ks. A. Skiba podczas trwania

rekolekcji wygłosił naukę nt. opętania i zagrożeń duchowych.

14 – P. Maria Kujawska z Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Przemyślu, delegatura w Krośnie, wraz ze swoimi współpracownikami: Kamilą Staszak i Bogdanem Januszem, dokonała oględzin drzew rosnących przy naszym kościele i wydała zezwolenie na przeprowadzenie prac chirurgiczno – pielęgnacyjnych.

Telewizja Sanok STREAM COMMUNICATIONS montuje nadajnik na wieży do transmisji Mszy świętych z naszego kościoła.

Rozpoczęły się rekolekcje dla II LO i ZSZ. Prowadzi – ks. Janusz Krygowski, wikariusz z Rzepedzi.

Na plebanii kongregacja dekanalna na którą przybyli wszyscy księża.

Stolarz, p. Ryszard Biłas przywiózł do salki katechetycznej, gdzie spotyka się Akcja Katolicka i Grupa Modlitwy św. Ojca Pio, pięć stołów przydialnych, gdyż poprzednie już się nie nadają.

15 – Sanok: Otwarcie Oddziału Ratunkowego przy naszym Szpitalu. Było wielu zaproszonych gości, w tym księża: F. Kwaśny, który obiekt poświęcił, ks. K. Pacześniak, kapelan, ks. E. Dryniak dziekan z Zagórza i ks. A. Skiba.

16 – Sanok, Gimnazjum Nr 4: Święto Patrona Szkoły im. 6 Pomorskiej Dywizji Piechoty. Z zaproszonych księży byli: A. Sudoł, F. Kwaśny, A. Skiba.

Firma ORION POLSKA sp. z o.o. systemy audio – professional, którą kieruje p. mgr inż. Barbara Ługowska – Grałek, z Krakowa, założyła w naszym kościele nowe głośniki, dzięki którym dobra jest słyszalność w prezbiterium i odsłuch organisty z chóru.

17 – Rzepedź: dzień skupienia dla grup parafialnych, który prowadził ks. A. Skiba. Było 21 osób.

18 – W parafii, w kościele, nabożeństwo neokatechumenalne połączone z rozsyłaniem na ewangelizację po ulicach miasta. Byli katechumeni z Krosna i Rzeszowa.

19 – Msza święta celebrowana przez ks. A. Skibę dla Cechu Rzemiosł Różnych z racji ich świętego Patrona.

20 – Trwają prace przy odnawianiu ambony. Złocenia rozpoczął p. Andrzej Szczepkowski.

21 – Ks. Paweł Samborski z Rzeszowa, z parafii Świętego Krzyża rozpoczął rekolekcje dla Gimnazjum Nr 2

Aula Rolnictwa PWSZ: w ramach rekolekcji dla studentów, ks. A. Skiba przedstawił wykład na temat zniewolenia i zagrożeń życia duchowego. Była cała aula studentów. Duszpasterzem studentów jest ks. Wiesław Kałamarz z parafii Chrystusa Króla.

22 – Dąbrówka: egzamin młodzieży gimnazjalnej przed bierzmowaniem.

23 – SDK: finał konkursu humanistycznego „Grzegorz z Sanoka i jego czasy”, podczas którego wystąpiła młodzież szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Gimnazjum Nr 3 przygotowało program, w czasie którego młodzież do ks. abpa Grzegorza zwracała się przez „pan”. Program ten pilotowali nauczyciele!!!

24 – Rozpoczęły się rekolekcje dla parafii, które prowadzi o. Jerzy Karpiński TJ, z Krakowa – Łagiewnik. W telewizyjnej „jedyńce” wystąpił nasz Zespół SOUL.

25 – Trwają rekolekcje parafialne. Dziś była pierwsza, choć jeszcze nieoficjalna transmisja Mszy świętej z naszego kościoła na cały Sanok. Po „Gorzkich Żalach” śpiewał nasz dawny Chór ADORAMUS. W czasie Mszy świętej o godzinie 18:00, jak również po jej zakończeniu wystąpił Zespół SOUL.

26 – Sanok-Dąbrówka, ks. bp Marian Rojek udzielił sakramentu bierzmowania tamtejszej młodzieży. Było to jednocześnie zakończenie rekolekcji parafialnych, które głosił ks. Marek Cisek, notariusz Kurii.

27 – Rano ekipa p. Karaczkowskiej obciąła gałęzie na lipach przy kościele, aby nie groziło żadne niebezpieczeństwo, kiedy wieje silny wiatr. Niektóre gałęzie w środku były spróchniałe.

Ekipa ORION POLSKA – mgr inż. Barbara Ługowska – Grałek wraz z p. Jackiem, swoim współpracownikiem, zamontowali cyfrowy rzutnik tekstów, ekran, na którym bardzo wyraźnie widać teksty pieśni mszalnych.

Artyści – konserwatorzy dzieł sztuki, panowie: Andrzej Szczepkowski i Jerzy Wojtowicz oraz p. Stanisław Dorotniak wraz ze swoim synem, zamontowali odnowioną, wyłożoną kopułę nad amboną.

Nasz rekolekcjonista, o. Jerzy Karpiński, odwiedził Strachocinę –

sanktuarium św. Andrzeja Boboli. Po południu ks. Proboszcz spotkał się z organmistrzami p. E. Bałchanem i jego synem, w Grabownicy, aby poprawić nasze organy.

28 – Nasz stary, dotychczasowy rzutnik został przekazany dla parafii Wujskie. Odebrał go ks. proboszcz Marian Bądal. Zakończyły się nasze parafialne rekolekcje.

29 – Dzieci z Ochronki uprzedzając Wielki Czwartek, przedstawiły scenkę z życia św. Jana Apostoła, pt. „Rybak Matki Bożej”.

Stolarz, p. Ryszard Biłas przywiózł biurko do sali, gdzie gromadzi się Akcja Katolicka i Grupa Modlitwy św. Ojca Pio.

30 – W Brzozowie rozpoczął się Diecezjalny Dzień Młodych. Z parafii bierze w nim udział ks. Rafał Śliwa wraz z naszą młodzieżą.

Rodzice dzieci klas II jako dar ołtarza przekazali do kościoła 3 haftowane obrusy z symbolem Eucharystii, Zmartwychwstałego Chrystusa oraz obrus Maryjny. Obok tego złożyli również 3 mszalne komplety ołtarzowe (korporały, palki, ręczniczki) oraz ofiarę 300 zł.

Kwiecień 2 0 0 7

01 – Bardzo ważny dzień dla naszej parafii: Telewizja Sanok STREAM COMMUNICATIONS rozpoczęła transmitowanie niedzielnych Mszy świętych. Sumę koncelebrowali księża: T. Grzywina, I. Drewniak i A. Skiba.

Tragedia w Sanoku: w wypadku samochodowym naprzeciw cmentarza, przed rondem, ok. godz. 3:30, zginęło czworo młodych sanoczan.

02 – Całodzienna spowiedź parafialna. 18:45 – Koncert wielkopostny Chóru ADORAMUS związanego z SDK, a którym dyryguje nasz organista, p. Janusz Ostrowski. 19:30 – program słowno – muzyczny przygotowany przez Krucjatę Eucharystyczną z okazji 2 rocznicy śmierci Jana Pawła II. W Rzymie zakończenie procesu beatyfikacyjnego na szczeblu diecezjalnym. Benedykt XVI celebrował Eucharystię wygłaszając wzruszające kazanie.

20:30 – W naszym kościele uroczysta Msza święta koncelebrowana o beatyfikację Jana Pawła II. pod przewodnictwem ks. Andrzeja Skiby, który jednocześnie wygłosił kazanie. Współkoncelebranci: A. Sudoł,

J. Matuszewski, T. Grzywna, P. Prajsnar, I. Drewniak, R. Śliwa.

03 – Drugi dzień spowiedzi parafialnej.

04 – Dzień Chorych w parafii.

05 – Przemyśl, archikatedra. Ks. Proboszcz jako dziekan wziął udział we Mszy świętej Krzyżma. O godz. 14:30 na plebanii spotkali się księży z dekanatu, aby odebrać Święte Oleje i podzielić się jajkiem.

18:00 – Koncelebrowana Msza święta, podczas której ks. Proboszcz wygłosił kazanie. Była ogromna rzesza ludzi. Całość transmitowała Telewizja Sanok Stream Communications. Wystąpił Zespół SOUL i Krucjata Eucharystyczna. Wszyscy kapłani (A. Sudoł, J. Matuszewski, T. Grzywna, P. Prajsnar, I. Drewniak, R. Śliwa, A. Skiba) otrzymali kwiaty z okazji Dnia Kapłańskiego. Wręczenie kwiatów było poprzedzone programem słowno – muzycznym wykonanym przez Krucjatę.

P. Eugeniusz Bałaban usprawnił nasze organy, gdyż za dużo huczały (pęknięty miech).

06 – Minister Edukacji, p. Roman Giertych przesłał nam życzenia świąteczne. Transmisja liturgii Wielkiego Piątku z naszego kościoła. Była na niej turba magna (wielka rzesza ludu). Mękę Pańską wyśpiewali: ks. Paweł Prajsnar, Łukasz Kot i Marcin Patronik. Kazanie wygłosił ks. Ireneusz Drewniak. Podczas Mszy świętej wystąpił Chór ADORMAUS, Zespół SOUL i KRUCJATA EUCHARYSTYCZNA. W Strożach nabożeństwu przewodniczył ks. Jacenty Matuszewski, a w Płowcach ks. Rafał Śliwa. O godzinie 22:00, w kościele OO. Franciszkanów rozpoczęliśmy ekumeniczną *Drogę krzyżową* ulicami naszego miasta. Oblicza się, że uczestniczyło w niej ok. 5 tys. wiernych.

07 – Wielka Sobota, święcenia pokarmów. Liturgii Wielkiej Soboty, podobnie jak i Wielkiego Piątku przewodniczył ks. Proboszcz wraz z kapłanami i asystą.

08 – **ZMARTWYCHWSTANIE PAŃSKIE**. Procesję poprowadził, Mszy świętej koncelebrowanej przewodniczył i kazanie wygłosił ks. Andrzej Skiba. Koncelebrowali księży: A. Sudoł, J. Matuszewski, T. Grzywna, P. Prajsnar, R. Śliwa, I. Drewniak.

09 – PONIEDZIAŁEK WIELKA-

NOCNY – czytaliśmy List rektora KUL-u, ks. prof. dra hab. Stanisława Wilka.

11 – **Msza święta za poległych i pomordowanych na Wschodzie**, której przewodniczył ks. A. Skiba, a kazanie wygłosił ks. prałat Adam Sudoł. Oprócz kapłanów wymienionych celebrowali: T. Grzywna i P. Prajsnar. Byli dawni Sybiracy, Akowcy i Harcerze ZHP Ziemi Sanockiej.

12 – Żurawica: pogrzeb ks. prałata Stanisława Burczyka, brata ks. Mariana, który w Sanoku, w naszej parafii, przez 3 lata i kilka miesięcy był proboszczem. Na pogrzebie byli: ks. prałat Adam Sudoł, kolega z roku święceń ks. Stanisława, ks. archiprezbiter Feliks Kwaśny i ks. dziekan Andrzej Skiba.

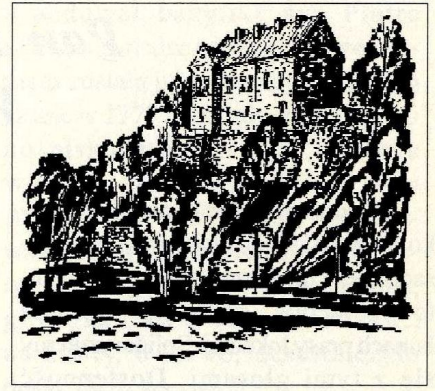
16 – Osiemdziesiąte urodziny papieża Benedykta XVI. Niech dobry Bóg zachowa Go w zdrowiu na długie lata.

Z Wrocławia zostało sprowadzonych pięć ornatów: **złoty**, gdzie na pasie z przodu widnieje haft Chrystusa Zmartwychwstałego z rozchodzącymi się złotymi promieniami i trzykrotny napis: „**Alleluja**”, z tyłu zaś glob ziemski opasany krzyżem, rozchodzące się promienie i napis: „**Alleluja wesel się ziemio**”; **biały** z pasem, na którym znajduje się złoty kielich wraz z Hostią, kłosa pszeniczne i winogrona, od tyłu krzyż, wokół którego owijają się kiście winogron; **zielony**, na którym z przodu w okręgu widnieje napis „**IHS**” zwieńczony krzyżem, poniżej kłosa pszeniczne i chleb oraz ryby i kłosa, z tyłu krzyż i kłosa pszeniczne; dwa ornaty koloru **niebieskiego**, na których widnieje emblemat Maryjny w postaci litery „**M**” zwieńczony koroną, a także lilijki i ozdobna ornamentyka.

18 – Decyzją Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie, z dnia 13 marca 2007 roku, Ks. Proboszcz został powołany do Rady Muzeum przy Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku. Jest to nominacja już na drugą kadencję działania.

18 – Posiedzenie Zarządu Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta.

19 – W sali „Górnika” wykład p. prof. Janusza Kurtyki, prezesa Instytutu Pamięci Narodowej, nt. „Społeczna i naukowa funkcja IPN”. Było wiele osób, w tym profe-

sorowie z PWSZ, którzy zorganizowali to spotkanie (R. Liepelt, S. Sroka).

20 – „Pan moim światłem i zbawieniem moim” – śmierć Franciszka, Taty ks. proboszcza.

22 – pogrzeb Taty ks. proboszcza, Franciszka Skiby, na którym było 105 kapłanów, z których 77 pod przewodnictwem ks. biskupa Edwarda Białogłowskiego, celebrowało Mszę świętą. Była też wielka rzesza wiernych, w tym wiele osób z Sanoka, za co w tym miejscu raz jeszcze wyrażam swoje szczere podziękowania. Bóg zapłać.

24 – Spotkanie z Parafialnym Oddziałem Akcji Katolickiej.

29 – Ks. Rafał Śliwa wraz z młodzieżą był w Ustrzykach Górnych na „powitaniu wiosny w górach”, co zostało upamiętnione w naszej gazecie parafialnej, w artykule „Alleluja, jak tu pięknie!!!!”, z dnia 20 maja 2007.

Ks. Ireneusz Drewniak zaś udał się z młodzieżą oazową do Tarnopola i innych ciekawych miejsc na Ukrainie, co zostało opisane w naszej parafialnej gazecie w artykule: „Święto Kultury Polskiej w Tarnopolu”, z dnia 20 maja 2007. Następne relacje były w kolejnych numerach.

30 – Ks. Tomasz Grzywna wraz z Rodziną Radia Maryja był na pielgrzymce w Terliczce.

Ks. prof. Mieczysław Gniady wraz z ekipą organmistrzów ocenił stan naszych organów, które nie wyglądają dobrze i wymagają gruntownej naprawy.

Z Wyższego Seminarium Duchownego w Przemyślu, przyjechali profesorowie i wychowawcy: Piotr Kanderfer i Tadeusz Baj, aby omówić święcenia diakonatu, jakie odbędą się w naszej parafii w dniu 20 maja, w Uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego.

(C.d.n.)

ks. Andrzej Skiba

Pan Burmistrz Miasta Sanoka *Wojciech Bleharczyk*

Stanowczo protestujemy przeciwko sprzedaży alkoholu w „Delikatesach” przy ul. Piłsudskiego. Argumentów „przeciw” padło już wiele na łamach prasy lokalnej. Solidaryzujemy się z tymi głosami. Dostępność alkoholu jest przyczyną sięgania po niego i w zatrważający sposób powiększania się tzw. spożycia. Skutki tego znają wszyscy, szczególnie rodziny osób pijących.

Od wielu lat jesteśmy w Krucjacie Wyzwolenia Człowieka (KWC). Jest to ruch abstynencki, który wspiera walkę z alkoholizmem w Polsce.

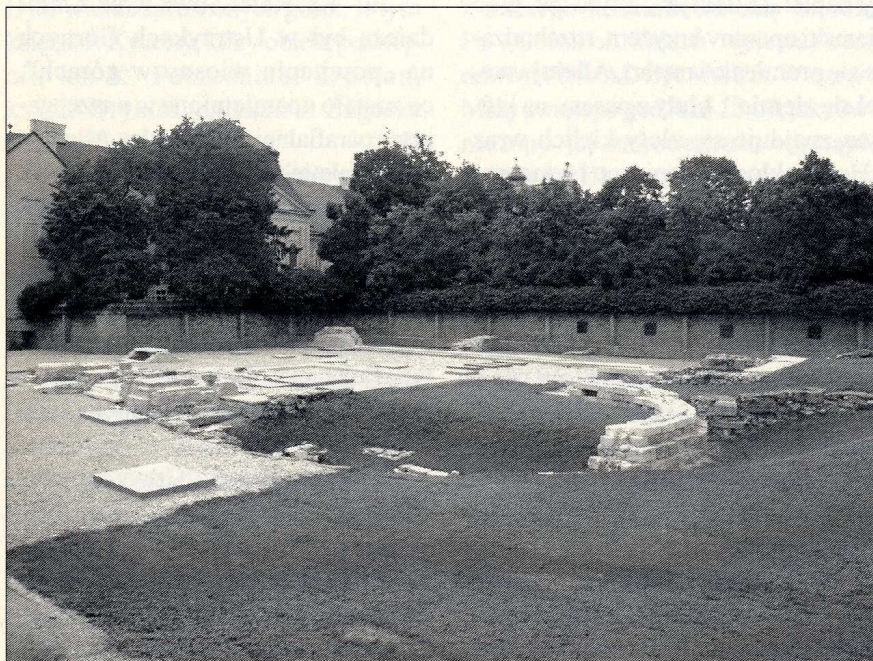
Polega na tym, że poprzez dobrowolne zaniechanie picia alkoholu pod każdą postacią oraz ofiarowania tego Panu Bogu wraz z modlitwą za uzależnionych, pragniemy, aby Polska była trzeźwa, mądra i odpowiedzialna. W tym ruchu jest nas wielu. Każdego roku przybywają nowe zastępy abstynentów. Są to ludzie młodszy i starszy, także młodzież. Reprezentujemy wszystkie stany. Krucjatę Wyzwolenia Człowieka powołał ks. Franciszek Blachnicki, założyciel Ruchu Światło-Życie, w tym jego gałęzi rodzinnej, zwanej Domowym Kościołem.

Prosimy decydentów w tej bolesnej dla nas wszystkich sprawie: nie niszczyć tego dzieła, nie niszczyć Polaków. W Polsce, a więc i w Sanoku, niech nie przybywa pijących i uzależnionych. Bądźmy narodem trzeźwym.

Maria i Jacek Lipińscy
Animatory Kręgu
Domowego Kościoła
im. Św. ks. Zygmunta
Gorazdowskiego
Przy parafii Przemienienia
Pańskiego w Sanoku

Wakacyjne zapiski

Szekesfehervar – węgierskie miasto koronacyjne

Strefa archeologiczna

Na zakończenie tegorocznego cyklu wakacyjnego chciałbym jeszcze napisać kilka słów o mieście węgierskim, do którego wstąpiłem w drodze powrotnej z Chorwacji i które na pewno zasługuje na krótkie wspomnienie. To **Szekesfehervar**, położone kilkadziesiąt kilometrów na płd. – zachód od Budapesztu, które niegdyś było miastem koronacyjnym węgierskich

królów, a obecnie jest dosyć dużym ośrodkiem kulturalnym i przemysłowym Węgier. Jego węgierska nazwa oznacza dosłownie „Stołeczny Białogród”, a samo miasto jest jednym z najstarszych i otoczonych przez Węgrów największą estymą miast kraju.

Wracając z Chorwacji mieliśmy wstąpić na nocleg do znajomego polskiego księdza w Szob na Dunajem.

Ponieważ jednak w tym dniu miał być on w domu dopiero późnym wieczorem, a czas podróży na to pozwalał, postanowiliśmy wstąpić do Szekesfehervar, aby zobaczyć to ciekawe miasto i jego zabytki. W drodze autostradą wzdłuż Balatonu spotkała nas potężna burza, która spowolniła nieco drogę, ale mimo niesprzyjających warunków atmosferycznych skęciliśmy z autostrady i pojechaliśmy w kierunku miasta. Ponieważ czasu nie było za wiele, a poza tym byliśmy już mocno wygłodzeni, zwiedzanie było nieco pobieżne. Z parkowaniem nie było kłopotu, bo było akurat niedzielne popołudnie. Po opuszczeniu auta weszliśmy przez bramę do Starego Miasta. Na przestrzeni jego ulic, mimo dosyć nieciekawej pogody, spacerowało wielu mieszkańców, korzystających z ostatnich godzin weekendu. Za bramą powitał nas najpierw widok przestrzeni archeologicznej, zawierającej zarysy starej budowli, pierwszej katedry miasta.

W tym miejscu warto może napisać parę słów o historii. Tradycja mówi, że po zajęciu przez wędrownie plemiona przodków Węgrów właśnie tutaj osiedliło się książęce plemię

Pomnik „Orogsalma”

Arpada. W 972 roku książę Geza na otoczonej bagnami wyspie założył gród Fehervar, gdzie też został później pochowany. Miasto to stało się wkrótce miejscem koronacji wszystkich królów węgierskich (z wyjątkiem św. Stefana). Większość z nich została także pochowana w tutejszej, nieistniejącej dziś już, katedrze. Ważną datą w historii Węgier jest rok 1222, kiedy to właśnie w Szekesfehervar została wydana przez króla Andrzeja II „Złota Bulla”, nazywana czasem „pierwszą węgierską konstytucją”.

W 1543 roku miasto przeszło w ręce Turków, którzy zniszczyli wszystkie średniowieczne zabytki. W katedrze, w której uczyniono skład prochu, doszło w 1601 roku do wybuchu. Gdy w 1688 roku wojska chrześcijańskie wkroczyły do miasta katedra przedstawiała zupełną ruinę. Później budulec z niej posłużył do wzniesienia pięknego barokowego pałacu biskupiego. Wraz z odtworzeniem biskupstwa w 1777 roku miasto zaczęło przeżywać znów okres świetności.

Teraz, pomiędzy resztkami zachowanych murów, możemy oglądać ruiny tejże **katedry**. Największym skarbem jest tutaj XI wieczny sarkofag uznawany za grób św. króla Stefana, znajdujący się obecnie w małym mauzoleum. Nie było jednak czasu, aby zwiedzać to miejsce. Udaliśmy się szybko ulicą „Koronazoter” (Plac Koronacyjny), aby potem wejść na „Varoshaz Ter” (Plac Ratu-

szowy) z ciekawym pomnikiem „Orsagalma” upamiętniający króla Belę, w formie jabłka królewskiego. Potem skręciliśmy w prawo w „Fő utca” i obejrzelśmy piękną fasadę **Pałacu Biskupiego** oraz przeszliśmy obok Muzeum Św. Stefana. Była tam w tym momencie wspaniała wystawa związana z 1000-leciem urodzin św. Emeryka (Imre), ale nie było czasu wstępować, aby ją obejrzeć. Potem wróciliśmy na główny plac, aby udać się w drugą stronę, w kierunku **obecnej katedry św. Stefana**. Jej początki sięgają 1235 roku, gdy na tym miejscu król Bela IV

ufundował bazylikę św. Piotra i Pawła. Katedrą pod nowym wezwaniem została już w nowej barokowej szacie w 1777 roku, gdy reaktywowano biskupstwo. Na jej fasadzie widnieją figury świętych z rodu Arpadów: Stefana (Istvan), Władysława (Laszlo) i Emeryka (Imre). Niestety, nie mogliśmy wejść do środka, gdyż akurat trwała Msza św., na której, o dziwo, uczestniczyło dosyć dużo wiernych.

Postanowiłem więc jeszcze udać się w kierunku **kościółka Karmelitów** (wybudowany ok. 1730 roku), aby zwiedzić wnętrze choćby jednego kościoła w tym mieście. Tam rzeczywiście udało się wejść i mogłem podziwiać to, z czego on szczególnie słynie, a mianowicie piękne, ogromne malowidła ołtarza głównego i bocznych wykonane przez F. A. Maulbertscha, wybitnego XVIII-wiecznego austriackiego mistrza baroku. Niedaleko spotkaliśmy także metalową rzeźbę miejskiej przekupki, która, podobnie jak w Sanoku wojak Szwejk, jest atrakcją miasta. Nie wiedziałem, co to za osoba, dopiero niedawno w „Gościu Niedzielnym” (47/2007) ukazał się artykuł mówiący o tej ciekawej postaci. To Kati Neni, czyli pani Kasia, zmarła kilka lat temu. Siedziała ona zawsze na targu w Szekesfehervar ze swoim wózkiem i sprzedawała pieczone kaczkę i kiszoną kapustę. Była też bardzo pobożna, często widywano ją w kościele św. Sebastia-

Pałac biskupi

na (nie wiem, który to kościół), a w święto tego patrona kupowała 50 goździków i stawiała pod jego figurą. Ubierała się jak jej babka: w czarny kaftan, chustkę na głowie i kilka suto marszczonych spódnic, jedna na drugiej. Gdy zmarła, władze miasta wpadły na niecodzienny pomysł; mimo, że nie była wieszczem, ani bohaterem narodowym, postanowiono zbudować jej pomnik, który wkrótce stał się atrakcją turystyczną. To przy nim właśnie fotkę zrobił sobie mój kolega.

Potem nie zostało już nic więcej, jak tylko szybko coś zjeść i wyruszyć w drogę. Nie udało się w Szekesfehervar wszystkiego zobaczyć, być może będę miał jeszcze kiedyś okazję zajrzeć tu i nadrobić te zaległości. Wizytą w Szekesfehervar kończę wakacyjny cykl wędrówek i dziękuję Czytelnikom za cierpliwość i życzliwe uwagi odnośnie „wakacyjnych zapisków”.

Ks. Tomasz Grzywina

Katedra

Mój kolega i „pani Kasia”

Góra
Przemienienia

Tygodnik parafii Przemienienia Pańskiego w Sanoku

Redaguje zespół: ks. Andrzej Skiba, ks. Tomasz Grzywina.

Korekta: Redakcja.

Redaktor techniczny: Stanisław Rocha.

Adres redakcji: ul. Grzegorza 5, 38-500 Sanok.

Wydawca: Parafia Przemienienia Pańskiego w Sanoku Tel: 0 13 463 19 98.

Druk: www.drukpiast.com

Strona www: fara.sanok.pl